

TOSA D'ALP

Des de Rebost pel Coll de Jou i retorn per Comafloriu

Distància	16,7 km
Desnivell acumulat	1360 m
Nivell de dificultat	moderat
Data	30 de maig de 2009
Cartografia	Editorial Alpina: Moixeró-La Tosa. (1:25.000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=408135

Itinerari circular entre els refugis de Rebost i el del Niu de l'Àliga, a la Tosa d'Alp, pel Coll de Jou i Comafloriu. Sense neu no té altre dificultat que el considerable desnivell. Segons la quantitat i estat de la neu el tram entre Coll de Jou i el cim de la Tosa pot esdevenir molt difícil, especialment al vessant cerdà.

El camí és ben fresat, senyalitzat i no ofereix dubtes d'orientació. Tant solament amb molta boira podem despistar-nos a la carena del Serrat Gran.

Hi ha qui fa la ruta en sentit antihorari dons, per aquest cantó, el perfil de la pujada és més suau. També podem partir l'etapa en dues, pernactant al Niu de l'Àliga. Fent-ho així podem allargar l'excursió i enfilem-nos a Penyes Altes de Moixeró, sense que esdevingui feixuga. Una altra opció és començar-la a l'Hospitalet de Roca-sança, preveient transport al Coll del Forn o més amunt.

En qualsevol cas resulta una ruta molt agradable i plena de contrastos paisatgístics: el bosc de la baga del Claper, el bonic camí de Roca-sança, les dilatades vistes de la Tosa i el Serrat Gran i les pastures de Pla Bagà.

Dos camins rals passaven a banda i banda de la Serra del Moixeró, per unir el Berguedà i la Cerdanya: el de Coll de Pendís a ponent i el de Coll de Jou a sol ixent. Encara hi havia una altre via de comunicació: el Pas dels Gosolans, que travessa el Cadí.

Accés. Des de Bagà ens cal seguir el rètols que, ja dins la vila, menen a Coll de Pal per la BV-4024. Passat el quilòmetre 13, al Coll del Forn (1.713 m), surt per l'esquerra una pista (indicador al Refugi de Rebost). Podem deixar el vehicle aquí mateix o uns metres més endavant, on hi ha un petit espai habilitat com a aparcament del refugi.

Coll del Forn (1713m)

Baixem per la pista, rebutjant un trencall que puja a mà dreta. Poc més enllà atenyem una cruïlla: el camí de la dreta és per on retornarem, el de l'esquerra baixa al refugi (rètol) que tenim a la vista.

Continuem per la pista guiats pels senyals de PR C-126 (Rebost-Urús), sempre en baixada i direcció nord, amb algunes giragonses. Al coll de la Gavarra (1.612 m) la pista fa un gir de 180° que podem estalviar-nos per una drecera. De nou a la pista gaudim d'una bona perspectiva del Claper, la Roca-sança i el Coll de Jou, el camí que ens caldrà enfilem ben aviat. Passem per entremig d'un frondós bosc mixt de faig, pi negre i moixeres. Rebutgem una pista a mà dreta (pas barrat al trànsit) i abandonem la que veníem per un corriol a mà esquerra, endinsant-nos a la fageda, on hi trobem algun exemplar de considerables proporcions. Retrobem la pista i la seguim a mà dreta, fins a creuar el Riu de l'Hospitalet.

Riu de l'Hospitalet (1433m)

És tributari del de Gréixer. Som al punt més baix de l'itinerari.

Passat el torrent deixem la pista segueix fins a l'Hospitalet de Roca-sança, antigament refugi de viatgers i bèsties que feien el Camí Ral del Berguedà a la Cerdanya pel coll de Jou. S'hi conserva la imatge de la Mare de Déu de Roca-sança. La llegenda diu que fou trobada als peus de la roca del mateix nom.

Prenem un corriol a mà dreta en moderat pendent i direcció a ponent fins abastar una font i abeurador al costat de la casa enrunada del Claper.

El Claper (1457m).

Rètol indicador amb rutes i horaris estimats. Hem llegit que havia estat habitada fins als anys cinquanta i que, poc després de quedar deshabitada, un roc provinent de les vessants de Roca-sança va esfondrar l'edifici.

A partir d'aquí comença la pujada al Coll de Jou. El camí, ben fresat, és senyalitzat amb pintura del PR i algunes estaques. Fort pendent alleujat per llaçades. Comença marxant vers mestral (NW) fins al prat del Camp del Teixó. Després pren direcció al nord anant a passar pel peu de la cinglera de la Roca-sança. En aquest punt val la pena parar-nos a observar les nombroses creus que hi ha gravades a la roca. El camí té trams força ombrívols i altres que encara conserven l'empedrat.

Atenyem el collet de Deugràcies (no sabem si el nom prové de l'exclamació que profereix el caminant en veure la fi de la pujada...). Val la pena parar-se a contemplar la vall i la canal per on hem pujat. Passat el coll el camí ens mena vers mestral i, en poca estona i suau pendent, al coll.

Coll de Jou (2021m).

Rètol indicador amb rutes i horaris estimats.

Vers el nord continua el camí ral i el PR que, per la Fontllebrera i el Coll de Jovell, menen a Urús. Vers ponent, en poc més d'una hora, podem arribar-nos fins a Penyes Altes de Moixeró.

Nosaltres marxarem vers gregal (NE), guiats ara pels senyals del GR 150.1 i els de l'itinerari de Cavalls del Vent (punts taronja) que ressegueixen de prop el fil carener, termenal entre Berguedà i Cerdanya, per vessant cerdà. Per camí ben fresat i pendent entre moderat i fort, revoltem per la falda de la Roca del Llamp. Carenegem a la Pleta del Llamp, sortim del bosc i ens enfilem fort vers gregal per camí pedregós fins abastar el Puig de la Canal Freda. Ja podem albirar el cim de la Tosa amb el refugi, l'enorme parallamps i, al peu, algunes boques de mina. (1) (2) Davallem després fins al Coll de la Vall. Voltem el Puig de la Mena (suposem que el nom li ve dels jaciments de ferro) i tornem a enfilem-nos fort fins abastar un camí de servei de l'explotació minera que travessem, per continuar enfilem-nos fins al refugi.

- (1) L'antic repetidor de telecomunicacions del cim fou desplaçat fa anys a una cota més baixa per l'alta exposició de la zona a descàrregues de llamps. Posteriorment, mitjançant un conveni entre la UPC, el Servei Meteorològic de Catalunya i altres organismes, es va transformar la seva torre en un enorme parallamps capaç de mesurar les característiques elèctriques dels llamps que hi caiguin. Inaugurada l'any 2007, aquesta torre és la cinquena de les seves característiques que existeix al món.
- (2) Al cim de la Tosa existien petites explotacions de ferro i posteriorment manganès, de les que encara se'n poden observar boques de mina i alguna construcció mig enrunada.

Niu de l'Àliga (2520m).

Com indica el seu nom, el cim de la Tosa és un ampli planell del que en sobresurten dos turons al nord (el més alt) i a migdia, amb el refugi del Niu de l'Àliga entremig. Si la climatologia ho permet s'hi gaudeix d'una dilatada panoràmica. També se'l coneix com el Pedró dels Quatre Batlles: és termenal dels municipis cerdans d'Alp, Das i Urús i de Bagà al Berguedà (1).

Comencem la davallada i el retorn vers xaloc (SE) resseguint pels Rasos de Comabella la carena del Serrat Gran. Ens guiem encara pels senyals del GR i de Cavalls del Vent però, en aquest tram força rocallós, ens orientaran millor les grans fites que voregen el camí. Sense deixar la carena i en suau davallada, abastarem el Puig de Comabella. Després baixem més fort a la collada homònima per enfilem-nos per breu i fort pendent al Cap del Serrat Gran, molt rocallós.

Davallant del Serrat Gran passem per una zona de bòfies (karst) a partir del qual el pedregar va donant pas a l'herbei.

Atenym una cruïlla on el GR marxa per l'esquerra fins a Coll de Pal. Nosaltres prenem el corriol de la dreta que ens orienta a garbí (SW). En aquest tram ens haurem de guiar sobretot per estaquas pintades de color taronja. Continuem baixant, cada cop amb pendent més pronunciat, fins a la Collada de Comafloriu.

(1) Però no cal confondre'l amb el del Port del Comte.

Collada de Comafloriu (2180m).

Cruïlla de camins. Deixem el que, per la dreta, marxa vers el nord descrivint un gran semicercle per sota la carena del Serrat Gran, fins als peus del Puig de la Mena, on s'hi albira un edifici enrunat. I el que per l'esquerra mena al Coll de Pal.

Nosaltres continuem recte davallant vers garbí i comencem a trobar els primers pins i terreny més rocallós. El pendent es modera i fins i tot esdevé planer. A l'alçada del Roc Negre o Rocs de la Barita, formació calcària que deixem a mà esquerra, travessem una pista (rètol indicador) (1) i encetem el Pla Bagà, àmplia zona de pastures. Ens ajudaran a no perdre el camí les estaquas de la Ruta del Trencapinyes. Passem a frec de la carretera de Coll de Pal per una zona amb nombrosos pins tallats. Foren trencats i arrencats per la una forta ventada o esclafit el gener del 2009. Mes enllà, sota la font Ramon Espel, de déu irregular, retrobem la pista per la que hem iniciat la ruta i la cruïlla al refugi de Rebost.

(1) A pocs metres, seguint la pista a mà dreta que mena a Coll de Pal, hi ha l'antiga mina de barita de la Bòfia.

Refugi de Rebost (1640m)

Poc abans del refugi hi ha una font de déu generosa, construïda per Icona.

El refugi fou inaugurat l'any 1955 per la UEC de Bagà, en una antiga casa de pagès. Amb les reformes i ampliacions posteriors, té capacitat per 50 places i és obert tot l'any.